

Karin Spaink: 'De benenwagen' Het succesverhaal van de Canta. Uitgeverij Nijgh & van Ditmar, Amsterdam 2012. (Ziekte algemeen/ED/AG/1) Zie ook: www.nijghenvanditmar.nl en www.spaink.net , www.hetnationalecantaballet.nl

Soort boek/Ziekte/Stijl: In dit boek schrijft Karin Spaink over het ontstaan van en de ontwikkelingen rondom de Canta, het autootje dat veel gehandicapten meer bewegingsvrijheid en zelfstandigheid levert. Zij vertelt over eigen ervaringen met haar Canta die zij al jaren bezit en haar vrijheid teruggaf. Ze gaat in op verschillende thema's, onder andere op hoe het komt dat gezonde mensen jaloers werden op dit autootje voor gehandicapten en waarom het vele mensen met makke zo blij heeft gemaakt en nog maakt. Het boek is rijk geïllustreerd met prachtige in full colour foto's. Onderaan iedere pagina staat een rood Cantaatje, dat, als je bladert van links naar rechts over de pagina's rijdt, op pagina 167-169 omkeert, om van rechts naar links te gaan rijden.

Over de schrijfster: Karin Spaink (1957) is schrijfster/ columnist, netactiviste. Ze kreeg MS en later ook borstkanker. Door die laatste ziekte werd ze lid van het borstkankerlegioen. Ze schrijft onder andere in Het Parool, Medisch Contact en als hoofdredacteur in The Next Ten Years, een serie over de maatschappelijke gevolgen van internet. Van haar zijn ook de boeken 'Aan hartstocht geen gebrek', 'Het strafbare lichaam', 'De dood in doordrukstrip' en 'Medische geheimen'. Karin Spaink, is zelf Canta rijdsten van het eerste uur. Zie ook: www.spaink.net

Korte beschrijving:

Karin Spaink introduceert de Canta door te beschrijven waarom nou juist zo'n klein autootje haar meer vrijheid geeft. Ze startte in 1994 met een Arola, de voorganger van de Canta. Ze beschrijft waar ze aan moest wennen, maar vooral op welke manieren het autootje haar weer toegang tot de buitenwereld gaf, ze een deel van de vrijheid terugkreeg die ze door haar ziekte moest opgeven: haar bereik werd stukken groter, Karin ging met de Canta zelfs naar Berlijn.

Belangrijk was en is, dat ze in haar dagelijks leven, activiteiten die te energievretend waren weer makkelijk kan uitvoeren. Of het nou gaat om boodschappen doen, ergens met tram en bus komen, de natuur ingaan of de kroeg opzoeken. Het autootje werd een verlengstuk van haar lichaam en ziet er ook nog grappig uit. Ze kreeg en krijgt veel positief commentaar op dit hulpmiddel voor gehandicapten. Gezonde mensen werden later zelfs jaloers op haar Canta.

Toen haar Arola in 1997 werd gestolen kreeg Karin Spaink een nieuw autootje, een Canta dit keer.

Spaink ging ook met een monteur mee op pad en merkte hoe cliëntvriendelijk deze service verleent aan Canta gebruikers en ontmoette andere Canta gebruikers.

Uitgebreid beschrijft ze hoe het komt dat een Nederlandse autocoureur, Dick Waaijenberg, de Canta ontwierp. Hoe deze man, met een voorkeur voor Ferrari rood, de kleur van de standaardversie van de Canta, na jaren ontwerpen en uitproberen tot een basis ontwerp kwam van de Canta waardoor allerlei aanpassingen voor individuele gebruikers mogelijk werden gemaakt.

Dilemma's en problemen die Dick en zijn monteurs tegenkwamen worden besproken en ook het proces waarin een Canta, geheel met de hand, wordt gemaakt. 'Zodra iemand zegt dat iets niet kan, raak ik geprikkeld. En als iemand die stukloopt op zijn eigen lichaam me vertelt wat hij nodig heeft om tóch te kunnen doen wat hij graag wil, raak ik geïntrigeerd.'

Ook over maatschappelijk problemen, onderhandelingen met de overheid, strubbelingen met gemeenten rondom de aanschaf van de Canta, over de plek op straat, uitzonderingsregelingen en het gebruik op straat, schrijft Karin Spaink in dit boek.

In de laatste hoofdstukken komt ze, bevlogen als ze is als het gaat om de Canta, terug op toepassingen waarvoor het autootje is gebruikt. Ze gaat met 35 andere Canta-rijders mee op een dagtocht en beschrijft het kleurrijke leven dat sommige tweedehands Canta's via marktplaats ten deel is gevallen.

Een prachtig boek dat vlot leest en meteen goed duidelijk maakt waarom de Canta als hulpmiddel voor mensen met makke moet blijven.

Wat viel op: De Canta is een mooi voorbeeld van hoe een hulpmiddel werkelijk ontworpen en gemaakt kan worden om te voldoen aan de wensen en eisen van individuele vragers, in dit geval mensen met een handicap/ziekte. Met daarbij een servicedienst die ook klantvriendelijk is.

Mooi is om te lezen hoe nagedacht is over een basisontwerp waarbinnen diverse aanpassingen passen. Het maakt de wereld van vele personen met vervoersproblemen een stuk groter. Pas als er heel veel zaken niet meer kunnen worden de grenzen bereikt, kan iemand niet meer met een Canta op pad. Het is Karin Spaink dan ook goed gelukt om te laten zien waarom de Canta zo'n belangrijk hulpmiddel in het leven van mensen met een handicap/ aandoening is. Ik hoop dat de Canta nog lang aan mensen met makke geleverd kan worden.

Citaten: Pag.15: 'Tekenend is hoe fysiek ik mijn Canta ervaar. De auto is werkelijk een verlengstuk van mijn lichaam. Wanneer we tussen erg nauwe fietspaaltjes door moeten, houd ik plaatsvervangend mijn adem in – deels uit zorg om mijn kostbare autootje, maar stiekem ook omdat ik denk dat hij dunner wordt wanneer ik maar hoog genoeg ademhaal en mijn torso strek. Toen het plastic zijdeel boven mijn voorwiel door een onverlaat kapot was gereden, voelde dat of hij zijn heup had gebroken. Als ik ergens een kapotte Canta zie staan, welt er acuut medelijden in me op - ook wel met de bestuurder, hoor, maar vooral met dat zieke autootje. Wanneer ik hem heb gestart, aai ik even over het dashboard van mijn Canta en zeg dan zachtjes: 'Dankjewel.'

Pag.44: 'Een enkele export-Canta helpt niet om de voortgang van het bedrijf te garanderen. Directeur Frank Vermin zoekt nieuwe markten. (...) Sinds kort maakt Waaijenberg daarom ook elektrische Ola-ijscowagentjes.'

Pag.72: '(...) Dat, en alleen dat is de echte bevrediging. Dan valt alles op zijn plaats: wanneer de auto een volmaakt verlengstuk van de coureur is geworden, en jij het

vanzelfsprekende verlengstuk van die auto.

En daarin zit 'm de overeenkomst. Want dat is precies wat een gehandicaptenvoertuig hoort te zijn: een verlengstuk van je lichaam. Een invalidenvoertuig moet ondervangen wat je lichaam zelf niet kan, en de bediening moet 'natuurlijk' aanvoelen. Een gehandicaptenauto moet passen bij jouw mogelijkheden en rekening houden met jouw beperkingen, en je tegelijkertijd verleiden meer te doen dan je dacht te kunnen.

Zo bezien is er amper verschil tussen een racewagen en een invalidenvoertuig. Maar er was een raceliefhebber voor nodig om dat te snappen.'

Pag. 145-146: 'Sommige gemeentes kennen zelden Canta's toe. Vanwege de bezuinigingen zijn ook de gemeentes die een soepeler beleid hadden, gaandeweg strenger geworden. Een Canta toegekend krijgen is steeds moeilijker.'

Pag. 158-159: 'Los daarvan: de uitzonderingspositie van de Canta- en dus: zijn wettelijke bandeloosheid- is ingesteld om tegemoet te komen aan mensen die weinig mobiel zijn, en heeft als doel om hun faciliteiten te bieden. Moet je juist die mensen allerlei extra regels en keuringen opleggen om het misbruik van anderen tegen te gaan?

Dan komt Frank met het killer argument en schopt alle goedbedoelde plannen die uiteindelijk vooral extra problemen opleveren, nuchter onderuit. 'Waar hebben we het nu helemaal over? Iedereen denkt dat er overal honderden Canta's rondrijden. Dat is niet zo. (...) Het probleem is per definitie klein. Zelfs als ruim vijf procent van de Canta-bestuurders er ten onrechte in rijdt- wat een héél ruime schatting is- heb je het over maximaal 150 mensen. Moet je dáár nu heus wetgeving voor gaan maken en keuringen voor gaan opzetten?'

Na dit argument droop de interdepartementale commissie - (...) - beschaamd af.'

Pag.175-177: ' We rijden kek. We rijden stoer. We munten uit in souplesse. Pal voor het café aan de Amstel (...) zie ik iemand die per ongeluk te ver is doorgereden zijn Canta met flair omdraaien. (...) We slaan de deuren van onze Cantaatjes open en stappen uit. Pauze!

Uit die tientallen autootjes die zojuist nog pront en kwiek rondreden, komt een verzameling moeizaam bewegende mensen tevoorschijn. (...) We vallen ineens allemaal terug op een lichaam dat niet goed werkt. En we hebben nu niks meer dat die makke ondervangt.

We zijn weer vissen op het droge: spartelend, happend naar adem. Alleen in de Cnata zijn we in ons element.

Recensies/ extra: zie ook <http://www.spaink.net/2012/05/20/hollands-dagboek/>
<http://www.spaink.net/2012/05/14/de-benenwagen-2/>

<http://www.hetnationalecantaballet.nl/kaartverkoop/> : Samen met het nationale ballet wordt op 28 juni 2012 in de Gashouder in Amsterdam op het Westergasfabriekterrein 'Het Nationale Canta Ballet' opgevoerd.